

ЗЕМНИЙ УКЛІН ВАМ, ГОСПОДАРІ ЗЕМЛІ!

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

МОЛОДИЙ КОММУНАР

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Рік видання VIII

№ 120 (820)

Неділя, 6 жовтня 1967 року.

Ціна 2 коп.

ЧУТТЯ СІМ'Ї ЄДИНОЇ

УРОЧИСТИЙ ВЕЧІР
У ЖОВТНЕВОМУ ПАЛАЦІ
КУЛЬТУРИ м. КИЄВА

Дружба і братерство! З цим зв'язані все життя і великі справи російського і українського народів. Не раз разом піднімалися вони на боротьбу проти гнобителів. Плеч-о-пліч, під керівництвом великої партії Леніна трудящі Росії і України боролися за перемогу Жовтня, відстоювали Країну Рад від посягань інтервентів і фашистських загарбників, створювали могутню економіку, передову науку і культуру, а нині успішно перетворюють в життя рішення XXIII з'їзду КПРС. Напередодні

50-річчя Великого Жовтня особливо зримо видно чудові плоди спільної боротьби і праці російського і українського, всіх народів нашої багатонаціональної Вітчизни.

Радісні почуття оволоділи всіма, хто прийшов учора, 6 жовтня, у святково прикрашений Жовтневий палац культури на урочистий вечір, присвячений дружбі російського, українського, всіх братніх народів нашої країни. В залі — робітники і службовці, письменники, діячі мистецтва,

(Закінчення на 3-й стор.).

НАД ПЕРОНОМ залізничного вокзалу зринає урочиста мелодія маршу, зринають натхненні пісні, що їх співали колись комсомольці 20-х років. Шикуються колони пасажирів. Пасажирів не звичайних, а тих, хто щойно має виїхати в поїзді переможців на батьківщину рідного Ілліча, а потім — в зоряну Москву. Їх —

КІРОВОГРАД — УЛЬЯНОВСЬК — МОСКВА

400. Чотириста твоїх ровесників, юнаків та дівчат різних професій, які в передсвятковому змаганні на честь 50-річчя Великого Жовтня досягли найвищих висот в праці.

Членів поїзда переможців проводжають в дорогу напутнім словом перший секретар обкому комсомолу М. Сиротюк, комсомольські активісти Кіровограда. Вони значать мандрівникам ювілейного рейсу щасливої дороги.

Поїзд залишає перон. Він зупиниться в столиці нашої Вітчизни. Там, на Красній площі перед Мавзолеєм В. І. Леніна, стівчани рапортуватимуть про свої трудові звершення, даватимуть клятву на вірність революції. Даватимуть клятву рідному Іллічу.

Цілував її тільки вітер...

Триметрової висоти обеліск. Довкруг — дерева, квіти. Тиша. Раптом — легкий вітерець. Дмухнув і зірвав з клепа кілька барвистих листків. Причепив їх на вістрі обеліска.

— Дивись, наче першотравневі прапорці, — вихопилось у дівчинки.

На очах Галини Петрівни Куйбіди — сльози. Вона обняла біляву голівку учениці і майже пошепки:

— Тут похована Клава Байраченко... Моя подруга... Комсомолка загинула з бою з окупентами.

Діти кладуть на могилу вінок. Повертаючись до школи, вчителька розповіла їм, що знала, про героїню.

ПЛАН ОПЕРАЦІЇ СХВАЛЕНО

Фашисти грабували, руйнували. Одного ранку Клава Байраченко побігла до школи, де працювала старшою піонервожатою. Зупинилась на подвір'ї. А з класів замість приймних дитячих голосів доносилась чужа мова, брязкання зброї. Повернула назад. Біля хвіртки наздогнав гітлерівець.

— Гут, фройлен, гут, — потягнувся горбоносий до дівочої зачіски.

— Може, й гут, а ти гад! — плюнула йому межі очі і побігла за будівлю...

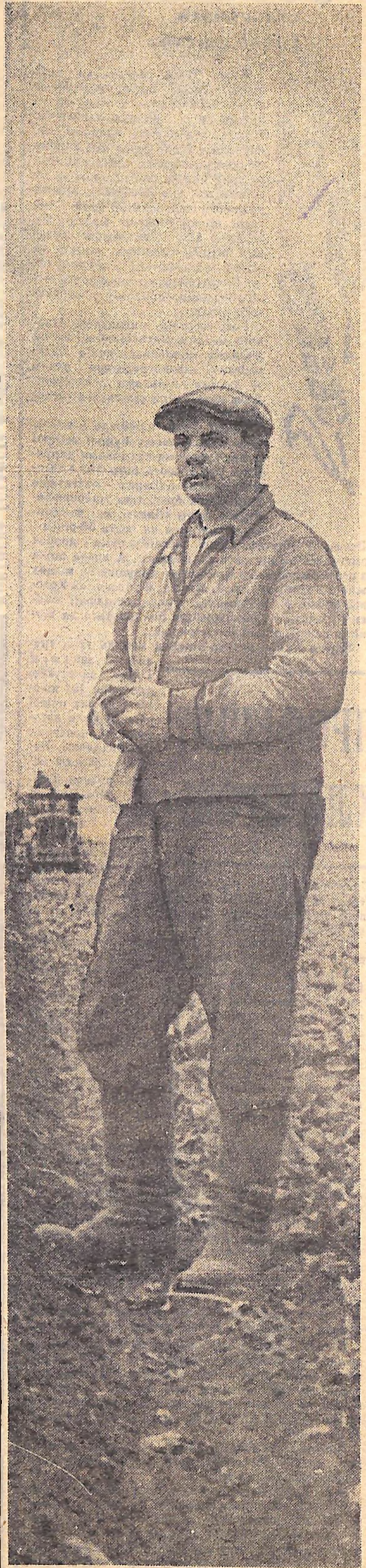
Невдовзі комсомолка налагодила зв'язок з парти-

(Закінчення на 2-й стор.).

ЛЕНІНСЬКА СПАДЩИНА

Твори Володимира Ілліча Леніна видавались в СРСР більш як дев'ять тисяч раз 95 мовами народів СРСР і зарубіжних країн. Загальний тираж їх становить 335 427 000 примірників. За статистикою ЮНЕСКО В. І. Ленін щодо числа перекладів на іноземні мови стоїть на першому місці серед авторів світу. Ці факти було наведено на прес-конференції, яка відбулася в Москві для радянських і зарубіжних кореспондентів.

На конференції говорилося про велику роботу, яку провадять радянські вчені по вивченню ленінської літературної спадщини і виданню його праць.

Зосереджене обличчя, господарський погляд і міцні, як у богатиря руки. Таким ви бачите на цьому знімку механізатора артілі «Україна» Кіровоградського району Олексія Чередніченка. Вісім років він водить свого трактора по безмежних колгоспних ланах. Тільки цієї осені вже виторав 200 гектарів землі, а зараз кінчає збирання цукрових буряків. Ного агрегат при нормі 3 гектари викопує корені з площі 3,5 і більше гектарів.

Фото В. КОВПАКА.

На 2-й стор. читайте статтю, присвячену Дню працівників сільського господарства.

ЖОВТНЕВА. ЕСТАФЕТА НОВОАРХАНГЕЛЬСЬК

Клава Байраченко. Останнє фото...

● День працівників сільського господарства

Поле. Воно манить до себе вдень і вночі. Вдень приваблює своєю барвистістю, а вночі музичальністю та п'яними пахощами. І тому, хто любить природу, хто народився і зріс серед цієї симфонії, топтав босоніж квітковий безмежний килим, мабуть, ніколи не заманеться без важливих причин залишити мальовничий край. Саме такої думки нинішнє молоде покоління. Після закінчення середньої школи більшість юнаків та дівчат залишаються в рідному селі. Повертаються вони сюди і після одержання дипломів у технікумах, вузах.

І ось сьогодні, в переддень славного ювілею Батьківщини, тисячі молодих трудівників полів орденосної Кіровоградщини разом зі своїми батьками святкують День працівника сільського господарства.

Свято! Воно прийшло в кожне село в золотавому буянні щедрої осені. Славними трудовими дарунками зустрічають його 180 комсомольсько-молодіжних колективів тракторних бригад та молочно-товарних ферм області, які включились у змагання на честь 50-річчя

Великого Жовтня. Тисячі механізаторів і доярок змагались на кращого по професії. А вчора поїзд з переможцями цього змагання вирушив по місцях життя і діяльності В. І. Леніна. В Москві на Красній площі, біля Мавзолею вождя революції юнаки і дівчата Кіровоградщини поклянуться на вірність партії, рідній Батьківщині.

Партія і уряд високо оцінили молодь за її трудові звитяги.

Тільки за останні два роки 168 юнаків і дівчат нашої області були нагороджені орденами та медалями. Нині з гордістю носять ордени Леніна доярки з колгоспу імені Горького Ульяновського району Антоніна Бондар та її колега з Шамраївського відділка радгоспу Світлана Титаренко.

Такої ж відзнаки удостоєна і доярка з центрального відділення Кіровоградської дослідної станції Емілія Прокопова.

Молоді тваринники надоюють за рік від корови по 3,5—4 тисячі кілограмів молока.

Гордяться своїми здобутками і механізатори. Вони теж зустрічають свято не з порожніми руками. Переможець конкурсу серед молодих комбайнерів Іван Чабан з артілі «Дружба» Новоукраїнського району в цьому році за двадцять робочих днів зібрав зернові на площі 338 гектарів і намолотив 8236 центнерів хліба.

Про всіх тут не скажеш. Завзятих — багато. 150 молодих комбайнерів області, сотні екіпажів комсомольських агрегатів брали участь у соціалістичному змаганні «Ювілейному року — високий урожай!»

Творчість, свідоме ставлення до справи — ось характерна риса сьогоднішнього молодого трудівника села. Візьміть тракторну бригаду з колгоспу «Зоря комунізму» Новоархангельського району, якою керує Василь Моторний. Колектив виступив ініціатором організації школи високої культури землеробства. Хлопці й раніше добре працювали. Але користувалися до цього переважно лише практичним досвідом. Тепер же засіли за книжки. Почали слухати лекції агрономів, інженерів, механіків.

І ось наслідки: молодіжна тракторна одержала найвищий урожай у районі майже всіх культур.

Багато теплих слів заслуговують тваринники артілей імені Кірова, «Правда» та ряду інших господарств Знамянського району. Тут молодь взяла під свій контроль всю техніку на фермах. Юнаки та дівчата довели, що й біля худоби можна працювати в дві зміни, не збільшуючи собівартості продукції.

Приклад знамянчан зараз наслідують доярки ряду артілей Новоукраїнського, Гайворонського, Ульяновського районів.

З високими показниками в праці підійшла комсомольська організація області до Дня працівника сільського господарства. Та В. І. Ленін вчив нас, що кращий спосіб відзначити свято — зосередити свою увагу на ще не розв'язаних питаннях. Тому шанування трудівників села сьогодні одночасно є і днем мобілізації сил на успішне розв'язання нових невідкладних завдань по дальшому піднесенню всіх галузей сільськогосподарського виробництва.

Багато зараз професій. Але найдавніша, найпочесніша і найпотрібніша людям професія на землі — хлібороб. Воїну і будівельнику, космонавту і вченому не обійтися без звичайної скибки хліба. Тому кожен колосок, кожен сніп, вирощений і зібраний твоїми руками, юний друже, — то внесок у розвиток і зміцнення нашої країни.

В. ДОЛІНЯК,
завідуючий відділом комсомольських організацій обкому ЛКСМУ.

ЖОВТНЕВА естафета на землях нашого району. Хоч зараз осінь, а вона прийшла весняним прибоєм і понеслась від села до села бурхливим шумовинням, даруючи наснагу.

В райком комсомолу щодня надходять звістки про трудові звитяги юнаків і дівчат. Прийшла недалеко на роботу, а з автопарку дзвонять:

— Водії Володимир і Тамара Шевченки щоміни виконують завдання на 115—120 процентів. Комсомольці зекономили 300 кілограмів пального.

Того ж дня повідомили й з артілі «Зоря комунізму». Там механізатори тракторної бригади, якою керує Василь Моторний, творять справжні чудеса. З випередженням графіка проводять осінні польові роботи. Вже заощадили близько 11 тисяч кілограмів пального. Серед доярок колгоспу району продовжує лідувати Олена Кікаленко. На сьогодні вона надоїла від корови своєї групи понад 3500 кілограмів молока.

Подібні вісті надходять звідусіль. Вони цікаві, багатобачні, як весняні струмки.

Ось ще приклад. До того, як Новоархангельці отримали естафету, тут народилося багато хороших починань. Авторами одного з них стали комсомольці артілі імені Литвинова. Пам'ятаю початок літа. В райком зайшла секретар комітету комсомолу колгоспу Тетяна Мисник. Настрій чудовий. В руках степові квіти.

— Вчора збори були. Підвели підсумки роботи за півріччя.

Сказала і замовкла. По її радісних очах бачу, що це з цим прийшла. І вона через якусь мить продовжила:

— Знаєш, що вирішили? Відний мандат, який завоює комсомолець у змаганні за звання кращого молодого механізатора або доярки, даватиме право на безкоштовне відвідування кінофільмів і концертів у колгоспному Будинку культури.

— А як правління, партійна організація артілі?
— Погодилися.

Змагання розгорілося зі ще більшою силою. І не тому старались юнаки та дівчата, що місяць безкоштовно дивитимуться кіно чи концерти. Ні! Просто в цьому була якась особлива гордість. Уявіть собі вечір. До початку фільму залишається 20—30 хвилин. Люди одержують квитки, заходять в зал.

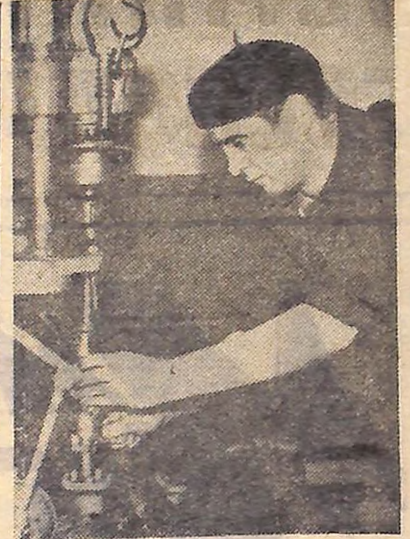
Почин литвиновців

А двоє замість квитків показують червону книжечку. Контролер посміхається. В його очах можна прочитати: «Будь ласка! Для кращих трударів у нас зелена вулиця!»

Першими вибороли символічні книжечки доярка Євдокія Житник і тракторист Віктор Рудь. Та ось минув місяць. Комітет комсомолу зібрався на чергове засідання, щоб знову підвести підсумки зробленого молоддю. І як не прикро для недавніх переможців, на цей раз їм довелося поступитись першістю. Тепло й урочисто вони передали мандати доярці Валентині Добрай, яка з початку року одержала на корову по 2500 кілограмів молока, і трактористу Олександрові Бовт. На рахунок юнака вже є близько 600 гектарів умовної оранки і понад 300 кілограмів зекономленого пального.

Євдокія Житник тоді сказала своїй «суперниці»:

— Непрjemно, що відстала. Та разом з тим і радісно. Бо чим більше передовників, тим більше про-

Іван КИРИЛЮК, якого ви бачите на цьому знімку, — капітан волейбольної та футбольної команд. Кращий він і на виробництві. Шліфувальник майстерень райоб'єднання «Сільгосптехніка» щоміни виконує завдання на 120—130 процентів.

Фото В. Сусленка.

дукції... А за першість я ще позмагаюсь.

І не дивно, що трудівники артілі за дев'ять місяців продали державі 11 тисяч центнерів молока. В кінці листопада вже почнуть доставляти його понад завдання.

Почин молоді колгоспу імені Литвинова зараз підкоплено і в ряді інших господарств району. Він, як і сьогоднішня естафета, агітує, запалює юнаків та дівчат бажанням звершити трудовий подвиг.

Р. ОНИЩЕНКО,
перший секретар Новоархангельського райкому комсомолу.

ЖОВТНЕВА ЕСТАФЕТА

Цілував її тільки вітер...

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

занським загоном. Почала одержувати завдання.

Якось Клаву викликали в «центр».

— Треба звільнити військовополонених, — сказали.

— Плану ніякого. Ти краще знаєш Новоархангельськ, подумай. Допоможуть партизани та підпільники.

Кілька разів непотім обійшла табір. Вартових мало. Неподальк — куші, зарості.

«Аби вирватись, — думала. — Втечуть».

Наступного дня доповіла членам штабу:

— Молодь організує концерт. На нього зійдуться німці, поліцаї. Полонених переріжуть колючий дріт, знімуть вартових — і шукай вітра в полі. Гадаю, що й партизани не доведеться багато присилати.

— Молодець, дочко! — міцно потиснула руку командир загому.

...Фашисти напідпитку. Безперервно кричать:

— Браво-о!

— Браво-о!

— Браво-о!

— Браво-о!

— Браво-о!

— Браво-о!

— Браво-о!

— Браво-о!

— Браво-о!

— Браво-о!

— Браво-о!

— Браво-о!

— Браво-о!

— Браво-о!

— Браво-о!

А на сцені хвилювання. Програма кінчалась. Клава до Тини Макогон і Килини Козіуб:

— Придумайте щось із друзями. Повторіть кілька номерів...

Солодко фашистам було того вечора. Зате вранці гірко. Операція підпільників пройшла вдало. Партизанський загін поповнився загартованими в боях людьми.

НІЧ ПРИХОВАЛА СМІЛИВЦЯ

Мороз. На Клаві все той же одяг — синє пальто, чобітки з невисокими халаями, овсяна хустка.

Ось так одягнена і причаїлась у вишню на горі Ніни Дубецької. Через кілька хвилин рипнули двері. В сідку майнули три тіні. Пізнала Ніну і чехів, що служили в гітлерівській армії, а допомагали партизанам. Вийшла назустріч.

— Вибач, затрималися, —

винувато мовив Янко. — Патруль... Патрони принесли, автомат.

— Дякую, товариші.

Непотім дійшла до садиби батьків Шури Махно.

Зупинилась. Тут безпечно. Можна відпочити. Розстебнула пальто. Раптом...

Плечі лещатами стиснули чийсь руки. Оглянувшись. Поліцаї! Стріляти не можна. Поряд у квартирах живуть німці. «Будь що будь», — вирішила і в одну мить дала підніжку фашистському прислужнику. Накинула йому на голову пальто і тікати.

Ніч приховала сміливця. Отямилась за річкою. Мокра, обмерзла, вбігла до квартири Куйбідів.

— Ледь не попалась. Поклала на стіл патрони, автомат...

НЕРІВНИЙ БІЙ

Неспокійно жилося фашистам у Новоархангельську та сусідніх селах. Народні месники підривали їх склади, автомашини, відбивали забрану в людей худобу, звільняли юнаків та дівчат, яких мали відправити в Німеччину. Майже в усіх операціях брала участь Байраченко. А одного разу їй сказали:

— В селищі більше появляйтесь собі не можна. Пізнають. Насолила загартбникам.

Пізнюго вечора Клава підійшла до рідної хати. Постукала у вікно і поклала на шибку долоню. Умовний знак. Мати пізнала доньку.

— Прощатись прийшла. Віднині житиму в лісі.

— Хоча б переночувала в теплі.

— Не можу, ненько. Бачиш, вся об'язана документами. Останнє доручення штабу виконала...

То, дійсно, було останнє завдання. Через два дні на село Борщеве, де базували партизанський загін, напали німці. Почався нерівний бій. Гітлерівців разів у вісім більше. З ними гармати, танки. Довелось відступати в глибоку урочища Зелена Брама.

Клава разом з іншими кулеметниками прикривала відступаючих. Піднялася на дах будинку, що стояв на околиці села, і почала косити. Спершу лічила. Сім... Дванадцять... тридцять чотири... Зби- лась з рахунку. Фашисти гинули, як мухи. І все ж почали оточувати будинок. Опустилась на землю. Глянула, а на галлявині ще видніє обоз із пораненими.

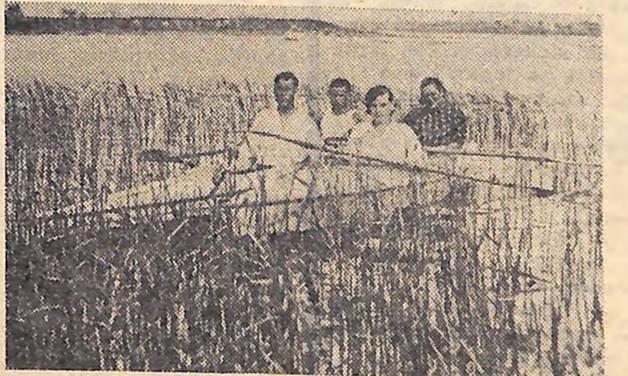
Залягла за криницею. Знову завів свою пісню кулемет. Та через кілька хвилин він замовк. Неподальк впала остання гільза...

Кулеметниця схопила гранату. Одну, другу... і впала, як підкошена фіалка. Ворожа куля влучила в голову... Почали бліднути тільки вітрами ціловані губи. Зупинилось юне комсомольське серце... Назавжди заснула єдина донька Євдокії Костянтинівни Байраченко.

Журно заплакали берези, застогнали могутні дуби, осипаючи героїню, ніби сльозами, снігом та інешем. Одяг дівчини став білим, білим, наче плаття нареченої, якого вона так і не встигла одягнути.

...Такою і залишилась у пам'яті новоархангельців Клава Байраченко. Її іменем вони назвали вулицю, де проживала комсомолка, і центральну площу районного центру.

О. ЛАДАН,
спецкор «Молодого комунара».

Школа преміявала К. Байраченко (на знімку вона крайній праворуч) туристською путівкою на озеро Селігер. То був останній передвоєнний рік...

У залі — тиша. Сорок молодих робітниць і робітників першого цеху Кіровоградської швейної фабрики, сорок слухачів семінару «Молодь і суспільний прогрес», вичікувально дивляться на пропагандиста. Наталія Йосипівна Сухачова, перш ніж почати заняття, оглядає аудиторію.

Тема заняття — «Рішення вересневого Пленуму ЦК КПРС». Кожний з присутніх з цими рішеннями вже знайомий: і сам читав, і агітатори роз'яснювали.

Наталія Йосипівна розповідає неквапливо, неспішаючи теоретичний матеріал місцевими фактами. І вже через кілька хвилин всі погляди, мов у фокусі, зійшлися на пропагандистові.

— Колись на Єлисаветградщині було 126 церков, 25 в'язниць і близько сотні кабаків. А на кожну сотню людей було тільки семеро письменних.

Дівчата переглянулися, зашепотіли. Н. М. Сухачова теж зробила паузу, а потім підсумувала:

На фото: на занятті семінару «Молодь і суспільний прогрес».

Л. ГРЕБЕНЮК, наш громадський кореспондент.

Фото М. ЧЕРКАЄВА.

ПЕРЕКОНАННЯ ФАКТОМ

— Зараз паша орденіоносна Кіровоградщина має 960 загальноосвітніх шкіл, 140 шкіл робітничої молоді. Працює 1075 бібліотек, в яких налічується більше 10 мільйонів книг. Згодом довідалися дівчата, що в 1939 році в місті був лише один автобус, а зараз їх курсує близько 700. Та ще й тролейбусна лінія незабаром стане до ладу.

— Наша фабрика була створена в 1922 ро-

ці. Тоді було тільки 15 швейних машин. А в 1959 році, коли одержали ось це велике приміщення, виробничі фонди збільшилися у 19,7 раза, — говорить пропагандист.

І знову в залі пожавадження.

Після цього якимось дохідливіше, зрозуміліше звучало до того читане в газеті. Всі ще раз переконаються, що рішення вересневого Пленуму ЦК КПРС — новий вияв батьківської турботи партії і уряду про добробут народу.

Премія імені М. Островського для молодих учених

КИЇВ, 4 жовтня. (РАТАУ). Центральний Комітет комсомолу України ухвалив постанову про встановлення щорічної республіканської комсомольської премії імені М. Островського для молодих учених, конструкторів, інженерів, аспірантів і студентів за найкращі наукові розробки, відкриття і винаходи.

Положенням про премію передбачено, що її лауреатам в день народження комсомолу, 29 жовтня, вручається диплом, нагрудний знак і грошова винагорода в розмірі 2 тисяч карбованців.

На перший конкурс, який проводиться в рік славного 50-річчя Великого Жовтня, надійшло 125 робіт від 244 молодих учених та спеціалістів, які представляють усі великі наукові центри республіки. Серед претендентів — 3 доктори, 56 кандидатів наук, 8 студентів вузів. Характерно, що більшість з них — 114 чоловік — віком від 26 до 30 років.

ЦК ЛКСМ України відповідно до положення про премію імені М. Островського допустив до участі в конкурсі 30 робіт.

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

вчені, представники партійних, радянських і громадських організацій. 19 година. Під оплески присутніх місця в президії займають члени урядової делегації Російської Федерації на чолі з заступником Голови Ради Міністрів РРФСР В. І. Кочемасовим, кандидат у члени Політбюро, секретар ЦК КП України А. Д. Скаба, перший заступник Голови Ради Міністрів УРСР В. Ю. Семичастний, заступники Голови Ради Міністрів УРСР С. М. Андріанов, П. Т. Тронько, завідувачий відділом науки і культури ЦК КП України Ю. Ю. Кондуфор, завідувачий відділом пропаганди і агітації ЦК КП України Г. Г. Шевель, міністри УРСР, голови комітетів при Раді Міністрів УРСР, керівники творчих спілок і товариств республіки, партійних і радянських організацій Київщини, визначні діячі літератури і мистецтва республіки, старі більшовики, представники громадськості.

Київ. Група кінематографістів — учасників Декади російської літератури і мистецтва на Україні (зліва направо): Н. КУСТИНСЬКА, М. КРИНИЦЬКА, М. ГЛАДУНКО, М. СТРИЖЕНОВА, Я. ФРІД, Р. МАКОГОНОВА, В. ЄМЕЛЬЯНОВ, В. СНАЄВ. Фото Е. МАЛИШЕВСЬКОГО і К. ШАМШІНА. (Фотохроніка РАТАУ).

ЧУТТЯ СІМ'Ї ЄДИНОЇ

За дорученням Центрального Комітету Комуністичної партії України, Президії Верховної Ради і Ради Міністрів УРСР урочистий вечір відкрив секретар ЦК КП України А. Д. Скаба. Він сердечно привітав посланців російського народу на українській землі, побажав їм великих творчих успіхів. А. Д. Скаба проголосив здравичі на честь нерушимої дружби народів Радянського Союзу, на честь Комуністичної партії Радянського Союзу та її бойово-

го штабу — ленінського Центрального Комітету.

Слово надається керівникові урядової делегації Російської Федерації, заступникові Голови Ради Міністрів РРФСР В. І. Кочемасову.

На вечорі дружби із схвильованими, сердечними словами вдячності рідній Комуністичній партії та її ленінському Центральному Комітетові, теплими побажаннями успіхів братнім народам виступили робітники Київського комбінату хіміч-

З книгою — в маси

Бюро обкому ЛКСМУ разом з правлінням обкомспоживспілки та радою облвню прийняло постанову про проведення комсомольсько-молодіжного походу «З книгою — в маси».

Похід уже розпочаго. Його фініш — 1-е січня 1968 року. Під час огля-

В обкомі ЛКСМУ

ду організуються місячники, декади, тижні, дні пропаганди літератури, присвяченої 50-річному ювілею Жовтня. Широкої популярності мають набути книжкові базари, виставки, зустрічі читачів з письменниками Москви, Одеси, Києва, Харкова, Кіровограда.

Переможці походу одержать премії: мотоцикли, телевізори, магнітофони, баяни, радіоли, фотоапарати тощо.

них волокон, Герой Соціалістичної Праці С. С. Вербицька, студентка Київського державного університету Тамара Бузовська, лауреат Ленінської премії, секретар правління Спілки композиторів СРСР Г. В. Свиридов, лауреат Ленінської премії, письменник Михайло Стельмах, голова правління Спілки письменників РРФСР Леонід Соболев.

Вечір оголошується закритим.

На закінчення відбувся великий, яскравий концерт майстрів мистецтва і самодіяльних артистів Російської Федерації.

(РАТАУ).

Нуль зі Львова

«Зірка» вирушила в турне, протягом якого вона закінчить цьогорічний чемпіонат країни в своїй підгрупі. Що привезе команда з цієї поїздки? 5 жовтня зіграно один з чотирьох матчів — у Львові з «Карпатами». Його результат — 2:1 на користь господарів поля. Ця поразка перемістила наших земляків з десятого місця на сьоме.

Решта матчів 35-го туру закінчилася з такими результатами: СКА (Одеса) — «Ме-

талург» (Запоріжжя) — 0:1, «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Шинник» (Ярославль) — 0:0, «Молдова» (Кишинів) — «Металіст» (Харків) — 3:0, «Локомотив» (Вінниця) — СКА (Київ) — 1:1, «Таврія» (Сімферополь) — «Локомотив» (Калуга) — 1:0, «Суднобудівник» (Миколаїв) — «Волга» (Калінін) — 3:1, «Сокіл» (Саратов) — СКА (Львів) — 0:0, «Авангард» (Жовті Води) — «Волга» (Горький) — 1:2, «Труд» (Воронеж) — «Металург» (Тула) — 0:0.

раїні. «Улюблені співаки». Г. Вишневецька. (К). 21.20 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. «Старша сестра». Новий художній фільм. (К). 23.00 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. (К). 23.10 — Першість Європи з баскетболу. (Фінляндія).

Понеділок, 9 жовтня. Перша програма. 17.00 — В ефірі «Молодість». «Дочка землі волинської». (Львів). 17.20 — «Наш сучасник». (Донецьк). 17.40 — Телевізійні. (К). 18.00 — Міжнародний огляд. (К). 18.30 — Слухачам шкіл основ марксизму-ленінізму. Історія КПРС. «Народження ленінської партії». (Передача перша). (М). 19.00 — «Ілліча втілена мрія». Телевізійний фільм Запорізької студії телебачення. (До 35-річчя Дніпропетровська). (К). 20.00 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. Концерт Л. Зінкіної. (К). 20.25 — Програма передачі. (К). 20.30 — Теленовіни. (М). 21.00 — «Подвиг» — телевізійний альманах. (М). 21.50 — «Біллі, білі лелеки». Новий художній кінофільм. (К). 23.20 — Програма УТ. Декада російської літератури і мистецтва на Україні. Щоденник. (К).

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД НЕДІЛЯ, 8 жовтня. Перша програма. 10.00 — «Будильник». (М). 10.30 — До 50-річчя Великого Жовтня. «Новий трубопрокатний». (Челябінськ). 10.50 — «Лукомор'я». Юнацький літературний альманах. (Кривий Ріг). 11.40 — «По залах музею образотворчого мистецтва». (М). 12.10 — Фестиваль мистецтва. (Донецьк). 12.40 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. «Веселі чоловічки в гостях у «Дударника». (К). 13.10 — «Пригоди Бобо». «Дід і лелека». Мультифільм. (К). 13.30 — «ТЕК-67». (К). 14.00 — «Вони будуть служити на кордоні». (М). 15.00 — «Музичний кіоск». (М). 15.30 — Сьогодні — Всесоюзний день працівників сільського господарства. (М). 17.00 — Міжнародна тоwarzysка зустріч з футболу. СРСР — Болгарія. (Софія). 18.45 — Літопис півніку. «Рік 1943-й». Телефільм. (М). 19.50 — Теленовіни. (М). 20.20 — Декада російської літератури і мистецтва на Ук-

раїні. «Улюблені співаки». Г. Вишневецька. (К). 21.20 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. «Старша сестра». Новий художній фільм. (К). 23.00 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. (К). 23.10 — Першість Європи з баскетболу. (Фінляндія).

Понеділок, 9 жовтня. Перша програма. 17.00 — В ефірі «Молодість». «Дочка землі волинської». (Львів). 17.20 — «Наш сучасник». (Донецьк). 17.40 — Телевізійні. (К). 18.00 — Міжнародний огляд. (К). 18.30 — Слухачам шкіл основ марксизму-ленінізму. Історія КПРС. «Народження ленінської партії». (Передача перша). (М). 19.00 — «Ілліча втілена мрія». Телевізійний фільм Запорізької студії телебачення. (До 35-річчя Дніпропетровська). (К). 20.00 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. Концерт. (К). 21.40 — Фільм по цивільній обороні. «Будьте завжди напоготові» (Кіровоград). 22.10 — Художній фільм «Вдвічі більше, або нічого». (Кіровоград). І серія.

ПОКАЗУЄ ДНІПРОПЕТРОВСЬК НЕДІЛЯ, 8 жовтня. 8.00 — Програма навчального телебачення. 10.00 — «Будильник». (М). 10.30 — Фільм для дітей. 12.40 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. «Дударник». (К). 13.10 — Документальний фільм. 14.00 — «Вони будуть служити на кордоні». (М). 15.00 — «Музичний кіоск».

(М). 15.30 — Сьогодні — Всесоюзний день працівників сільського господарства. (М). 17.00 — Футбол. Болгарія — СРСР. 18.45 — Літопис півніку. «Рік 1943-й». Телефільм. (М). 19.50 — Телевізійні новини. (М). 20.20 — «Улюблені співаки». Г. Вишневецька. (М). 21.20 — Художній фільм «Трактористи». (М). 23.00 — Першість Європи з баскетболу. (Фінляндія).

Понеділок, 9 жовтня. 11.15 — Літопис півніку. «Рік 1943-й». Телефільм. (М). 17.00 — В ефірі «Молодість». (Львів). 17.20 — «Наш сучасник». (Донецьк). 17.40 — Телевізійні вісті. 18.00 — Міжнародний огляд. (К). 18.30 — Слухачам шкіл основ марксизму-ленінізму. (М). 19.00 — «Ілліча втілена мрія». Телефільм. (К). 20.00 — Кінохроніка. 20.20 — «04 нагадує». 21.00 — Телевізійний альманах «Подвиг». (М). 21.50 — Кінопрограма. 23.20 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. Щоденник. (К).

Вівторок, 10 жовтня. 16.40 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. Концерт хору хлопчиків Ленінграда. (К). 17.30 — Дніпровські новини. 18.00 — Телевізійні вісті. 18.25 — Анонс програми Свердловської студії телебачення. (К). 18.30 — Слухачам шкіл основ марксизму-ленінізму. (М). 19.00 — Театр телевізійної новели. «Накази не

обговорюються». (М). 19.30 — Літопис півніку. «Рік 1944-й». Телефільм. (М). 20.30 — Телевізійні новини. (М). 20.50 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. Концерт. (К). 21.40 — До 50-річчя Великого Жовтня. «Джерела щастя». 22.00 — «Вечірні зустрічі». (М). 22.50 — Телевізійна реклама. 23.10 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. Щоденник. (К). 23.20 — Концерт.

ПОКАЗУЄ МИКОЛАЇВ НЕДІЛЯ, 8 жовтня. 8.00 — Передача з Одеси. 10.00 — «Будильник». (М). 10.30 — Англійська мова для малят. 11.00 — Передачі з Одеси. 12.40 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. Концерт. «Дударник». (К). 14.00 — «Вони будуть служити на кордоні». (М). 15.00 — «Музичний кіоск». (М). 15.30 — Сьогодні — Всесоюзний день працівників сільського господарства. (М). 17.00 — Футбол. Болгарія — СРСР. 18.45 — Літопис півніку. «Рік 1943-й». Телефільм. (М). 19.50 — Телевізійні новини. (М). 20.20 — «Улюблені співаки». Г. Вишневецька. (М). 21.20 — Художній фільм «Трактористи». (М). 23.00 — Першість Європи з баскетболу. (Фінляндія).

Понеділок, 9 жовтня. 11.15 — Літопис півніку. «Рік 1943-й». Телефільм. (М). 17.00 — В ефірі «Молодість». (Львів). 17.20 — «Наш сучасник». (Донецьк). 17.40 — Телевізійні вісті. 18.00 — Міжнародний огляд. (К). 18.30 — Слухачам шкіл основ марксизму-ленінізму. (М). 19.00 — «Ілліча втілена мрія». Телефільм. (К). 20.00 — «Вивчайте цивільну оборону». 20.10 — Документальний альманах «Подвиг». (М). 21.00 — Телевізійні новини. (М). 21.00 — Телевізійний альманах «Подвиг». (М). 21.50 — Художній фільм «Чорний оксамит». 23.20 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. Щоденник. (К).

Вівторок, 10 жовтня. 10.30 — Передача з Одеси. 10.40 — Художній фільм «Все залишається людям». 16.40 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. Концерт хору хлопчиків Ленінграда. (К). 17.30 — «Старт-67». (К). 18.00 — Телевізійні вісті. 18.25 — Анонс програми Свердловської студії телебачення. (К). 18.30 — Слухачам шкіл основ марксизму-ленінізму. (М). 19.00 — «Ілліча втілена мрія». Телефільм. (К). 20.00 — «Вивчайте цивільну оборону». 20.10 — Документальний альманах «Подвиг». (М). 21.00 — Телевізійні новини. (М). 21.00 — Телевізійний альманах «Подвиг». (М). 21.50 — Художній фільм «Чорний оксамит». 23.20 — Декада російської літератури і мистецтва на Україні. Щоденник. (К).

ЩЕДРА ГОЛОСОМ ЗЕМЛЯ

Степом пахне чебрець, холодом дише м'ята, білим приморозком задивляються в очі хризантеми. Здавалося б, усе таке звичне. А спробуйте уявити сонячний дивосвіт, якраз без цієї звичайності. І день стане сірим, і небо померкне, і людське серце звуглиється від туги за красою. Тож

воно й не дивно, що часто густо наша молодь доповнює свій трудовий день барвами квітів, пісні, поезії. Та чи не найчастіше хлопці та дівчата пробують віршувати. Вони і гадки не мають стати професійними письменниками, бо в них є робота до душі — в лікарні, на заводі, в колгос-

пі. А вірші, просто так складають вони. І в цьому криється глибокий смисл. На цій «Сторінці творчої молоді» годі шумати відомі імена поетів та прозаїків нашої області. Вони великодушно поступилися місцем доброму настрою, щедрому серцю тих, хто тільки починає пробу голосу.

Прийшла до мене Лада-чарівниця,
Прийшла до мене мила на світанні,
Коли земля томилася в риданні,
Коли від спраги висохли криниці.
Я знав тебе єдину, добра Ладо,
Одній тобі довірився достоту.
Я крізь міщанства сліз і позолоту
Внесу тебе до сонячної хати.
Нам треба, Ладо, поєднати руки
На віщий спалах, на одвічні муки,
Над мстущою чужих ракетодроїв.
Нам треба, Ладо, мати люті і квіти,
Щоб їх розвіять полум'ям достоту,
Під прапорами блискавиць і грому!

Малюнок
Василя ОСТАПЕНКА
Вірші
Валерія ЮР'ЄВА.

Микола ШТАНЬКО

ГРОЗА

Вітри гуляють по земній долоні,
Ховають хмари голубу блакить.
А десь у тугах повидимі люди,
Вогонь метають з кованих копил.
І прогрімала дивна колісниця,
Запахли трави молодим дощем.
І блискавки, немов казкові витні,
Складають крила на земне плече.
І знов життя, і знову радість буде
Виповнювати планету до кінця,
І хай беруть мої хоробрі люди
Земні щедроті в молоді серця!

с. Нерубайка,
Новоукраїнського району.

Виталий ЦЫПИН

СТИХИ О ЛЕНИНЕ

Еще не Ленин, а Ульянов он,
Раскрыта книга. Карандаш отточен.
Как будто он от всех сует отторжен:
И только мысли — с четырех сторон!
О чем они? Еще рассвет далек.
Мигает лампа. Шелестят страницы.
Тяжелый сон ложится на ресницы:
Густая пыль непройденных дорог.
Но до утра еще работать... Сон
податливые буквы размывает.
И человек над книгой размышляет.
Еще не Ленин, а Ульянов он.
Проходит ночь. Стучит несильный свет
в его окно. И наступает завтра.
И на страницы падает внезапно
в пылинках растревоженных рассвет.
Приходит день. Решается судьба
России, понимаете, России.
И Ленин утирает пот со лба:
тяжелые прозрачные росинки...

СОКРОВЕННОЕ

Зачем приходим к Мавзолею мы?
Уже светает над землей. В апреле
все так же скорбно серебрятся ели —
недвижны, величавы и прямы.
Зачем приходим к Мавзолею мы?
Зачем приходит женщина? У ней
бессчетные морщинки под глазами:
ушедшие на фронт из-под Рязани
не возвратились трое сыновей.
Зачем она приходит в Мавзолей?
А этот паренек? Откуда он?
Ровесник сыновьям ее убитым,
иным надеждам, и иным орбитам,
и времени иному подчинен.
Зачем приходит к Мавзолею он?
И мы об этом думаем всегда...
Как в космонавтах за день до полета,
в нас, очевидно, созревает что-то,
что заставляет придти сюда.
Уходят в небо сизые дымь.
Жгут прошлогоднюю листву. В апреле
все так же скорбно серебрятся ели.
Зачем приходим к Мавзолею мы?..

ІТЕР колошматить листя. Сильний, невлаганний, залючий. Судорожно згортаються листочки — ховають свою волю. Жити... Жити!
Старі дерева запустили корелі-мацаки аж у саму глибину, туди, де волога, яку не висушать ні сонце, ні вітер.
Але то далісно, біля села. А тут, на блебні — двоє: куш доху і дівчина. Стоять на юру. Обоє — тендітні, беззахисні. Обоє боляче шмагає вітер.

У доху корінці слабенькі: торішньої весни посаджений. З навітряного боку вже й листочки засохли, шелестять — дощу благають.

Та чи ж гадалось дівчині, чи думалось, що стане так, коли садилася срібний куш? Садилася — співала про радість свою: «Хай буде мое щастя як ти, кушечку, — срібні листочки, дзвінкі-смачні ягідки. Пеститиму, доглядатиму».

І... не вгледіла... себе...
Петро був дужий, тиллий і сором'язливий. Він тільки не говорив «жохом», «одружимося». Але очі ж не збрешуть! Стільки віри було. Як же тепер?..

А може, причиною ота його мрія: хочу пізнати, чим щасливі люди, для чого живуть? Зайве.

СУХОВІЙ

ТЕПЕР АПЛОДУЄ ДОНЕЦЬК

Кожен виїзд за межі області учасників художньої самодіяльності Кіровоградського педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна приносить їм славу. Так сталося і цього разу. Кілька днів тому на запрошення організаторів республіканської конференції з питань естетичного виховання студентської молоді кіровоградці виїхали в Донецьк. А позавчора редакція одержала телеграму від свого позаштатного кореспондента: «ВЕЛИКИЙ УСПІХ, «КЛЯТВА», «ПОНУТНА», «ОРЕНДАР» — НА «БІС». ВІТАЛІЙ БЕЗРЕКА».

ЗА ЖУРАВЛЯМИ

Журавлята виростають швидко: он уже й стався голівка не вміщується в шию, вже стодзвонко гуде пневматичним молотом, птах раз у раз зачудовано дивиться на Валерія та його верстат, стрілець крилами, мовби пробує сили для польоту.

А наступного дня на подвір'ї заводу хлопця зустрічає справжній журавлиний куш — крапи збираються у вінці. Валерій Лєгєський любить такі прощання, бо йому здається, що, як і в казці, спде він на крильцата і полетить над широким світом, даруючи людям весняну радість. Тоді навіть опале листя кленів химерно стирчить і пахне, як беззвоний пролісок. І юнак серед першого сну природи вловлює срібні дзвони пробудження:

Умившись першою россою,
Ступив на землю босиком,
Играет солнышко с водою
И с первым теплым ветерком.

Після зміни молодий робітник взивається у неспокійну ріку вулиць рідного міста, хлопчеська в піш. Та ріка забірає втому, заснічує новим блиском захоплені очі, виподить на широкую, як море, площу Жовтневої революції, на якій застиг з розпростертою в даляч рукою Ілліч. Хлопець сідає на лавці, дивиться на знайому постать, і йому здається, що це вже не площа Жовтневої революції, а Фінляндський вокзал. Володимир Ілліч оточений океанським прибою робітників, готових піти за ним на перший поклик. Так народжується

«Баллада про єдиний час історії», баллада, який ритмі який приносить подих революційної бурі.

Журавлі, його, Валерієві журавлі, летять і летять. То нічого, що вони не повернуться з вірою — він буде народжувати нових журавлів і ніколи не розлучатиметься з ними...

Ще здалеку, заприпитиш батьма, рожевоцвєт донька кидатсья йому на шию і каже:
— Гаянь, тату, яке сонечко я намалювала!

Батько не може нахвалитись малюнком, але з подивом помічає у руках у доньки незвичайний одясок. Бризкає на подвір'ї сміх, і Валерій записує поспіхом у блокнот:

...И как невестом названной
Сады улыбок зацвели.
Дочурка маминой помадой
Рисует солнышко лучи.

Записує, бо незабаром треба буде поспішати в металургійний технікум. Він відкриває папку і заглиблюється в папери — готується до захисту дипломної роботи.

А над його столом, над верстатом, мов пісня благодатного дощу, писано зіп'ялася веселка, а крізь неї, крізь не чарівне нівило, летять Валерієві журавлі. А може, це зовсім не журавлі, а зачудовані думки про дивосвіт життя, про улюблену роботу, про рідне місто, маленьку донечку, про подум'яні слова поетичних рядків...

Мозолястими руками хлопець вириває ямір з тихої пристані, і його корабель, і паруси, надуті вітрами романтики, виходять на широкі простори людського океану:

Корабль отошел
от причала,
Я слушаю ветра-тона:
В поэзии много начала,
В поэзии нет конца!

Микола СОЛОДЧЕНКО.
м. Олександрія,
завод підлобно-транспортного обладнання.

МАЙОВІСТЬ

Лєся Українка

Стогнуло моря чорне плесо,
Кришавий тишався Нептун,
А ти на прою пішла з ним,
Лєсю,
В реальність отіливши мету.
На кваліть халяі — вітру,
вітру!

Пого — нема, нема...
А ніч розкинула палітру,
Така німа,
Згоряєш ти
В огні мети.
Червоном вітром
розкрилатишсь

Микола Суржок за професією вчитель. Зараз він працює директором восьмилітньої школи в селі Лікарськом Новомиргородського району. Молодий, сповнений оптимізму, він кожну вільну хвилину використовує на творчість: пише музику, вірші, займається збиранням усної народної творчості. На основі фольклорних матеріалів М. Суржком написано сценарій номінальсько-молодіжного весілля, провід до лав Радянської Армії тощо.

Нещодавно ми познайомилися з рукописом поезії Миколи. Вісестність, простота, емоційність — ось характерні риси віршів, написаних рукою вчителя. Пропонуємо читачам два вірші молодого мистця.

Твоєго тіла гордий птах,
А хто за весла буде братись?
Кому не страх!

Ніч весняна в гаю гомоніла,
І пробуджені нею пісні —
Не давали спокою мені —
Ніч весняна в гаю гомоніла.
Шепотіла тополя сріблясть,
Де у плесах задуманий став,
Я до ранку на тебе чекав,
Шелестіла тополя сріблясть.
Згасла хутко зірниця
бентежна

Й потонула у росах зела.
Мос серце вогнем прийняла,
Згасла хутко зірниця
бентежна.

Микола СУРЖОК.

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.
Телефони: редактора — 45-00, відповідального секретаря — 45-35, відділів — 45-36.

«МОЛОДОЙ КОМУНАРЬ»
орган Кіровоградського
обласного ПІСМУ.